

Záhada jedné foglarovky

Od roku 2004 se soustavně věnuji dílu malíře a ilustrátora Bohumila Konečného. Strávil jsem řadu hodin s Františkem Ulčem, největším znalcem díla Bohumila Konečného, s Bimbovou manželkou paní doktorkou Evou Konečnou a řadou další osobností z foglarovského a bimbovského světa – s Jaroslavem Holubem, Jaroslavem Čvančarou i s řadou dalších sběratelů. Podílel jsem se na vzniku Bimbovy monografie, dokumentárního filmu i jeho dvou velkých výstav. Pročetl jsem jeho korespondenci, viděl stovky jeho originálů a tisíce jeho ilustrací. Foglarovky i knihy Otakara Batličky mám v malíčku. Láďa Moulis, se kterým jsme točili dokument o Bimbovi, mi někdy v žertu říkal, že jsem „bimbolog“. Myslel jsem si, že mě v souvislosti s tvorbou Bohumila Konečného už nic zásadního nemůže překvapit. Jak jsem se mýlil...

Se sběratelem a hlavním „kobesologem“ Lubošem Trkovským se znám díky výstavě Bohumila Konečného. Půjčoval nám na ni knihu Přístav volá s krásně zachovanou obálkou od Bimby. V době výstavy jsem asi dvakrát obědval (na účet hostitele) v jeho vegetariánské restauraci v Orlické ulici na Vinohradech. Luboš Trkovský stejně jako já pravidelně jezdil k Františkovi a Pavle Ulčovým do Mladé Boleslavi, patřil do okruhu jejich blízkých přátel.

Při našem podzimním setkání v Praze jsem Luboše pozval ke mně domů, do jeho oblíbené Plzně – „Kobestownu“.

Sešli jsme se 29. listopadu. Povídali jsme o všem možném, zejména o Bimbovi, foglarovkách a samozřejmě také o Františku Ulčovi, který bohužel 19. října zemřel. Když Luboš odjížděl, povídá mi: „A to víš, že Boj o první místo ilustroval Bimba?“ Nevěřicně jsem zakroutil hlavu: „Boj o první místo? To bych o tom přece musel vědět.“ Prý to vyšlo ve druhém vydání v nakladatelství Jan Kobes, mělo jít o 4 kvašové ilustrace. Nezdálo se mi to, vůbec se mi to nezdálo. S Fandou Ulčem jsme tisíckrát o Bimbových ilustracích mluvili, v jeho monografii i na výstavě všude uváděl jako první foglarovku Přístav volá z roku 1942.

Tohle vydání Boje o první místo jsem doma neměl, a jestli jsem ho někdy měl v ruce, tak možná půjčené v době dětství. Nemohl jsem dospát rána.

Druhý den po škole jsem vyrazil do antikvariátu. Boj o první místo tam měli, dokonce požadované vydání. Nevěřicně jsem hleděl na 4 kvašové ilustrace. Obzvlášť ta se Salim, který podává ruku Petrovi Solnarovi. Sali mi přišel hodně „bimbovský“. Ale Bimba byl specialista na ruce a ty byly nakreslené nějak divně (až doma jsem si v knížce osvěžil, že Petr podával pravou ruku a Sali po skautsku levou ...). Také kresby kluků i stanů se mi moc nezdály. Navíc v tiráži byl uveden jako autor ilustrací Salač.

Okamžitě jsem volal Lubošovi, a že se mi to nějak nezdá. Luboš Trkovský stupňoval argumenty: slyšel to přímo od Františka Ulče. To mi bylo obzvlášť divné. Mnohokrát jsme s Fandou mluvili a vždy jako první Bimbou ilustrovanou foglarovku uváděl Přístav volá. Že by to nechal jak v knížce, tak ve filmu, i na výstavě bez opravy? Záhada ...

Na moje slova, že tam je uveden Salač, Luboš oponoval tím, že tam byly kresby dány dodatečně a že pan Kobes šetřil - už neměl peníze na další ilustrace od Zdeňka Buriana – ten pro knihu vytvořil obálku. Že by vyšla foglarovka s ilustracemi 3 malířů? Záhada, záhada ...

A že o tom Luboš mluvil i s Jardou Holubem, a ten mu potvrdil „že to přeci je jasné a že to slyšel i od Fandy Ulče!“ Proč to František Ulč, Jarda Holub, ani Luboš Trkovský po plzeňské výstavě neřekli? Záhada, záhada, záhada ...

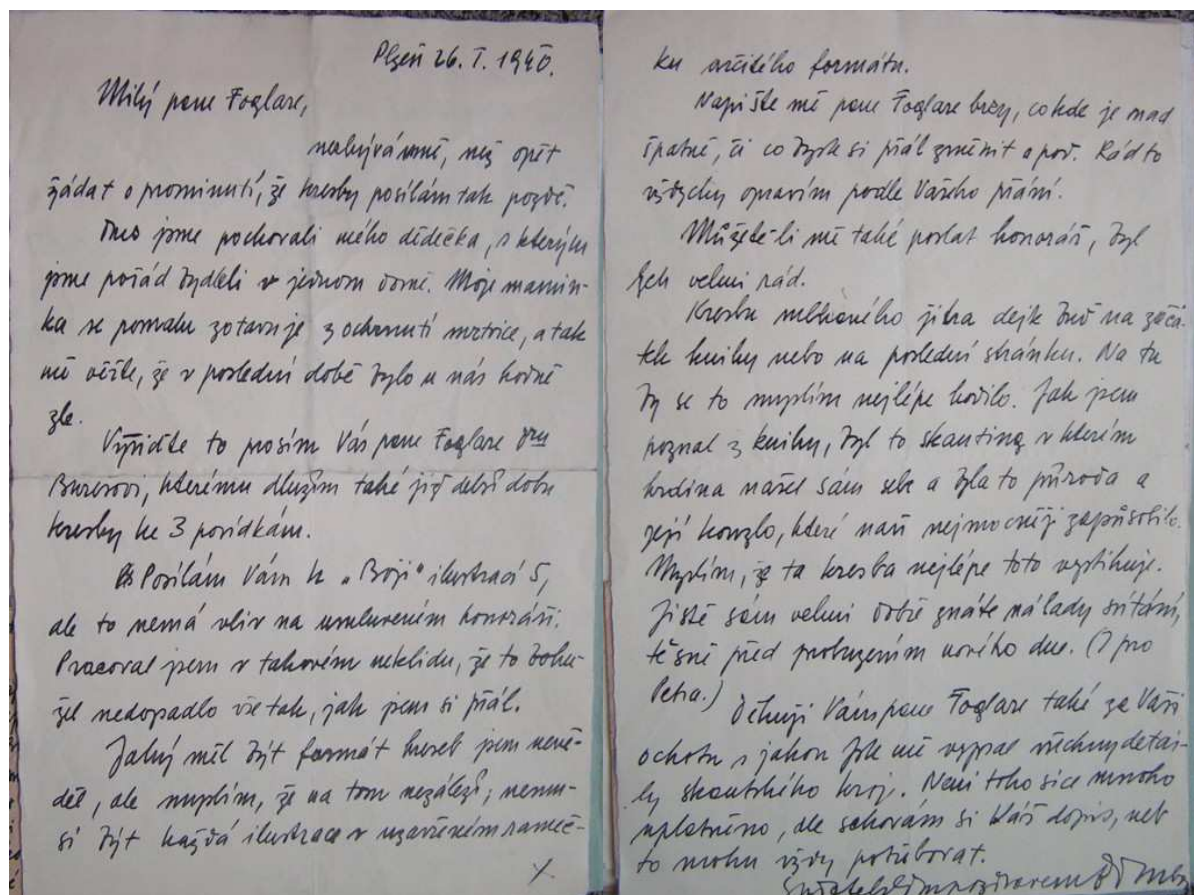
Můj kamarád Dodýš mi mezitím ilustrace naskenoval a doma jsem je prohlížel a vrtěl hlavou – je to Bimba, není to Bimba ...? Znovu jsem večer volal Lubošovi Trkovskému. Snášel jsem argumenty, proč že to nemůže být Bimba, říkal jsem, jestli to není nějaký plagiátor nebo jeho kamarád Jan Černý Klatovský – Bimba mu občas vypomáhal s obličejí ... Končili jsme s tím, že se Luboš podívá do korespondence Jaroslava Foglara s Janem Kobesem, Foglar si přece vše zaznamenával.

„Korespondence, korespondence“, znělo mi v hlavě. Vždyť já mám v počítači ofocenou Bimbovu korespondenci s Jaroslavem Foglarem! Otevřel jsem patřičnou složku v počítači a hned v prvním dopisu jsem četl „Plzeň 26. 1. 1940 - Milý pane Foglare, nezbývá mně, než opět žádat o prominutí, že kresby posílám tak pozdě ... Posílám Vám k „Boji“ ilustraci 5, ale to nemá vliv na umluveném honoráři ...“.

Okamžitě žhavím telefon Lubošovi Trkovskému: „Tak to kreslil Bimba!!!“ Luboš se směje.

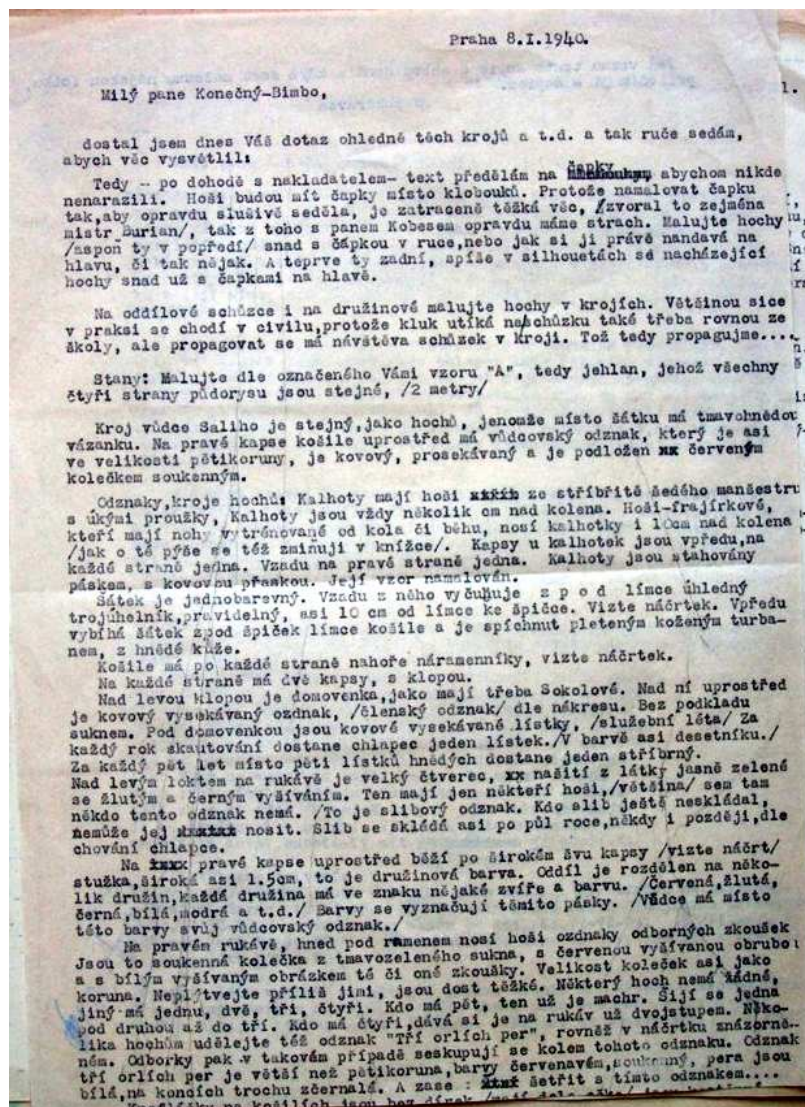
A hned si všimá: „5 ilustrací?. V knížce jsou jenom 4, kde je ta pátá?“

Čtu z dopisu dál: „Kresbu mlhavého jitra dejte buď na začátek knihy, nebo na poslední stránku. Na tu by se to myslím nejlépe hodilo. Jak jsem poznal z knihy, byl to skauting, v kterém hrdina našel sám sebe a byla to příroda a její kouzlo, které naň nejmocněji zapůsobilo. Myslím, že ta kresba to nejlépe vystihuje. Jistě sám velmi dobře znáte nálady svítání těsně před probuzením nového dne.“

Tak je to jasné. Kromě toho nacházím ve složce ještě Foglarův dopis, v němž popisuje Bimbovi, jak má vypadat skautský kroj ... A to jsem ty dopisy četl! Ale nějak jsem to v tom shonu před výstavou přehlédl. Dávám Lubošovi dobrou noc, ale dlouho nemohu usnout. Tak první foglarovkou

s ilustracemi Bimby byl Boj o první místo a vznikly už v roce 1940 ... Tak si to v monografii Tomáše Pospiszyla o Bohumilu Konečném prosím všichni opravte.

Jak je to možné? Vrtá mi hlavou. František Ulč byl velký perfekcionista, všechny texty, které jsem mu posílal ke korekturám, pečlivě studoval. Že by opomněl takovou zásadní věc? Bohužel nám to již nepoví. Vrtá mi to hlavou, záhada. Nevím, snad na to František zapomněl? Prostě záhada, záhada, záhada ...

Ale musím se pousmát, když mi v hlavě před usnutím zní slova Luboše Trkovského, kterými se do telefonu loučil: „Jojo hochu, je toho ještě hodně, co nevíš...“

Jan Hosnedl

PS: A kdybyste měl někdo náhodou doba originál té páté ilustrace (nebo i těch ostatních čtyř), dejte mi prosím vědět. Mohli bychom s ním seznámit citele foglarovek a Bimbova díla.